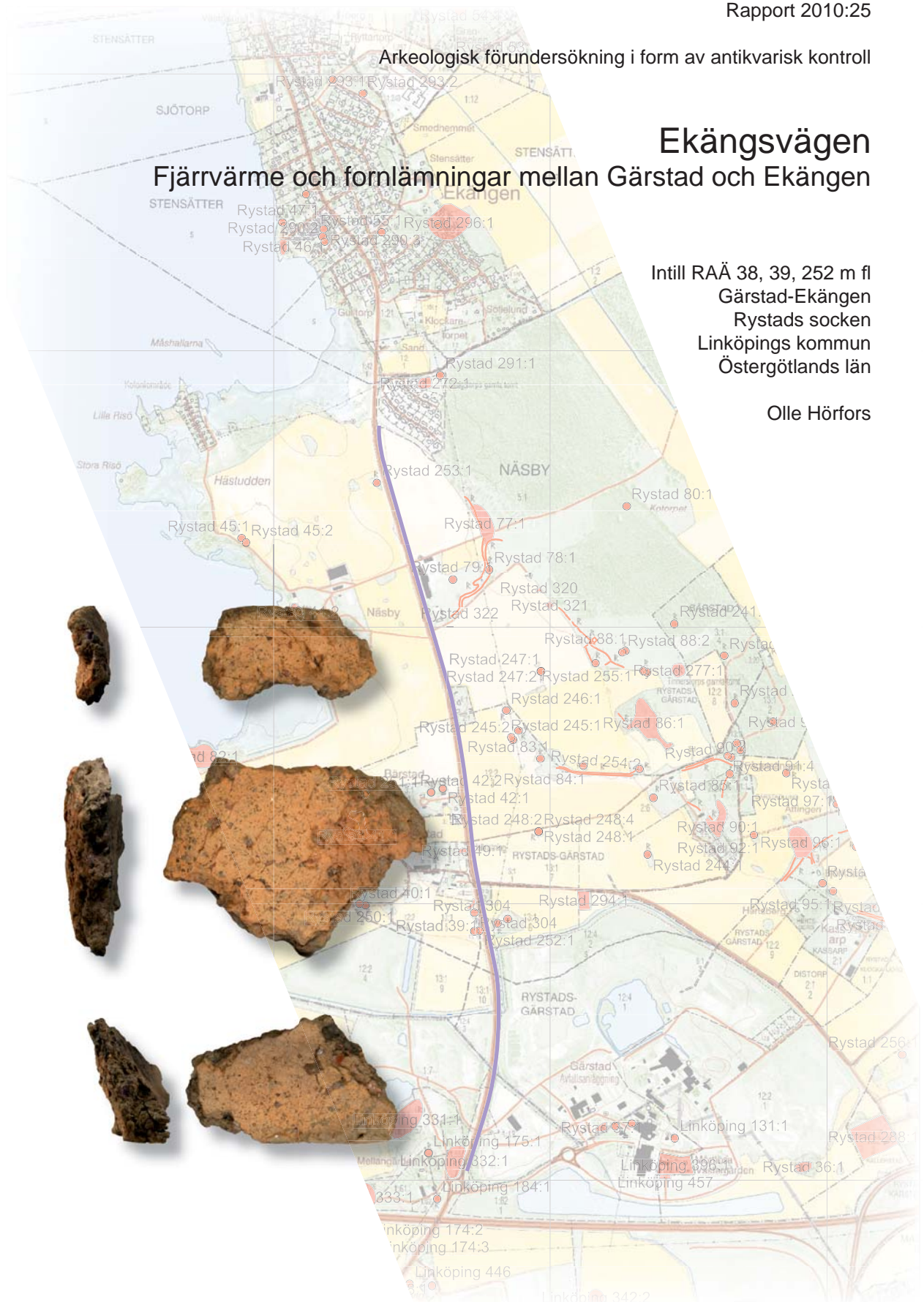

Arkeologisk förundersökning i form av antikvarisk kontroll

Fjärrvärme och fornlämningar mellan Gärstad och Ekängen

Intill RAÄ 38, 39, 252 m fl
Gärstad-Ekängen
Rystads socken
Linköpings kommun
Östergötlands län

Olle Hörfors

Ekängsvägen

Fjärrvärme och fornlämningar mellan Gärstad och Ekängen

Innehåll

Sammanfattning	2
Inledning	4
Områdesbeskrivning	4
Tidigare undersökningar	6
Syfte och frågeställningar	6
Metod och dokumentation	7
Resultat och tolkning	7
Område A	9
Område B	12
Område C	14
Referenser	17
Tekniska uppgifter	18
Bilaga 1. Anläggningsbeskrivningar	19
Bilaga 2. Fyndlista	32
Bilaga 3. Stenredskap	36
Bilaga 4. Prover	38
Bilaga 5. Kalibreringskurvor	39

Ö S T E R G Ö T L A N D S L Ä N S M U S E U M
A V D E L N I N G E N F Ö R A R K E O L O G I

Box 232 • 581 02 Linköping • Tel 013 - 23 03 00 • Fax 013 - 12 90 70
info@ostergotlandslansmuseum.se • www.ostergotlandslansmuseum.se

Sammanfattning

I samband med markarbeten för fjärrvärme öster om Ekängsvägen på sträckan från Gärstad till Ekängen år 2008 utförde Östergötlands länsmuseum en arkeologisk förundersökning i form av en antikvarisk kontroll.

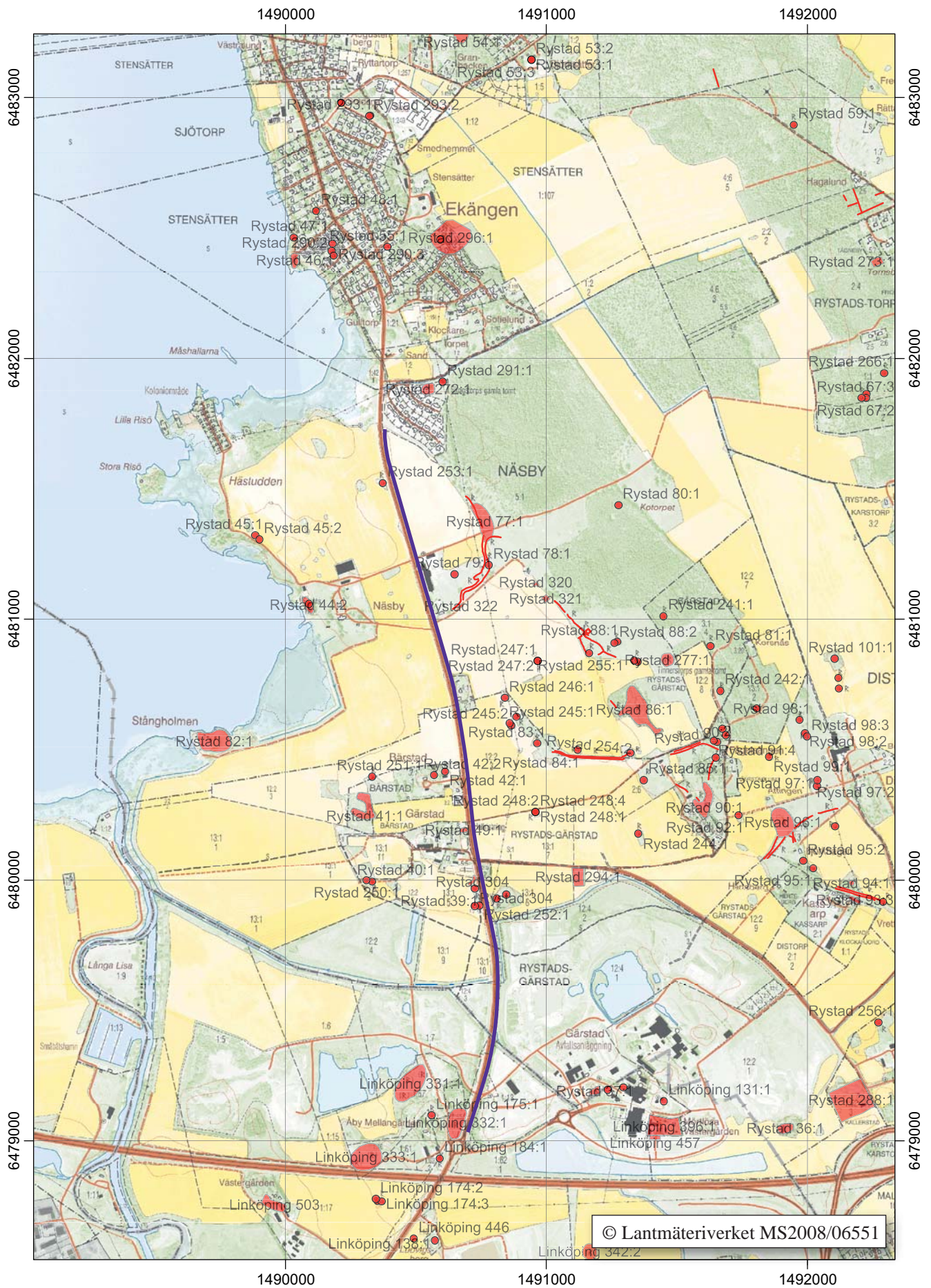
Tre områden med bevarad fast fornlämning framkom. Längst i söder mitt för hällristningen, RAÄ 49, låg Område A där det framkom boplatzlämningar i form av ett eller flera stolpburna hus samt delvis bevarade kulturlager. I ett av stolphålen framkom rikligt med keramik, dels av ett större kärl med påslammad utsida och dels ett silkärl, sannolikt från tidig järnålder. Övriga fynd inkluderade avslag i kvarts och flinta. Två ^{14}C prov gav dateringar till 200-300-talen e Kr.

Ca 300 m söder om Näsby skola undersöktes ett treskeppigt stolpburet hus, hus 2, i område B. I den mellersta delen av huset fanns ett bevarat kulturlager. I detta framkom ett flertal skärvor av ett kärl av motsvarande typ som hittades i område A. Dessutom påträffades några avslag i kvarts samt brända och obrända animalieben. Två ^{14}C prov gav även här dateringar till 200-300-talen e Kr.

Direkt söder om Näsby skola framkom ett boplatsoområde, område C, med ett mycket stort antal välbevarade anläggningar i form av stolphål, härdar och olika stenpackningar. Anläggningarna rensades fram men grävdes inte ut. Istället fick fjärrvärmeschaktet dras om så att den framkomna fornlämningen inte kom att beröras. Fynden visade stor spridning i tid, med keramikfynd daterbara till tiden bronsålder-romersk järnålder. Rensfynden inkluderade också eggverktyg i flinta och kvarts. Två ^{14}C prov gav dateringar till sen förromersk och romersk järnålder.

Olle Hörfors
antikvarie

Figur 2. Utdrag ur digitala Fastighetskartan med fornlämningar och aktuell kabelstämka markerad (blå). Skala 1:20 000.

Inledning

I samband med markarbeten år 2008 för en ny fjärrvärmeledning öster om Ekängsvägen på sträckan från Gärstad till Ekängen utförde Östergötlands länsmuseum en arkeologisk förundersökning i form av en antikvarisk kontroll. Den nya ledningen omfattade ett ca 3,0 km långt schakt där fastigheterna Rystad-Gärstad 13:1, Bärstad 12:2, Näsby 5:1 m fl berördes av exploateringen. Fältarbetsledare var antikvarie Anna Börjesson medan antikvarie Olle Hörfors svarat för rapporten. Uppdragsgivare var Linköpings kommun EF-enheten genom Lennart Soneryd. Schaktets bredd kom att uppgå till 12 m, mer än tre gånger så brett som planerat. Ansvarig arkeolog kom till platsen efter att den utökade hade schaktats upp. Länsstyrelsen tillkallades.

Områdesbeskrivning

Sträckningen för fjärrvärmeledningen berör det relativt flacka området vid sjön Roxens sydöstligaste del. Förundersökningsområdet ligger på eller alldeles intill sjöns forntida strandlinje, vid 35 meter över havet.

Ekängsvägen utgör förbindelselänken mellan det i stark tillväxt vardande bostadsområdet Ekängen och staden Linköping.

Det aktuella markarbetet skedde i ett mycket fornlämningsrikt område. I närområdet finns lämningar från främst bronsålder och äldre järnålder. Från

bronsålder finns bland annat flera hällristningslokaler (RAÄ 49, 252, 253). Även förhistoriska gravar, i form av stensättningar (RAÄ 42, 38, 39) finns i schaktets närhet.

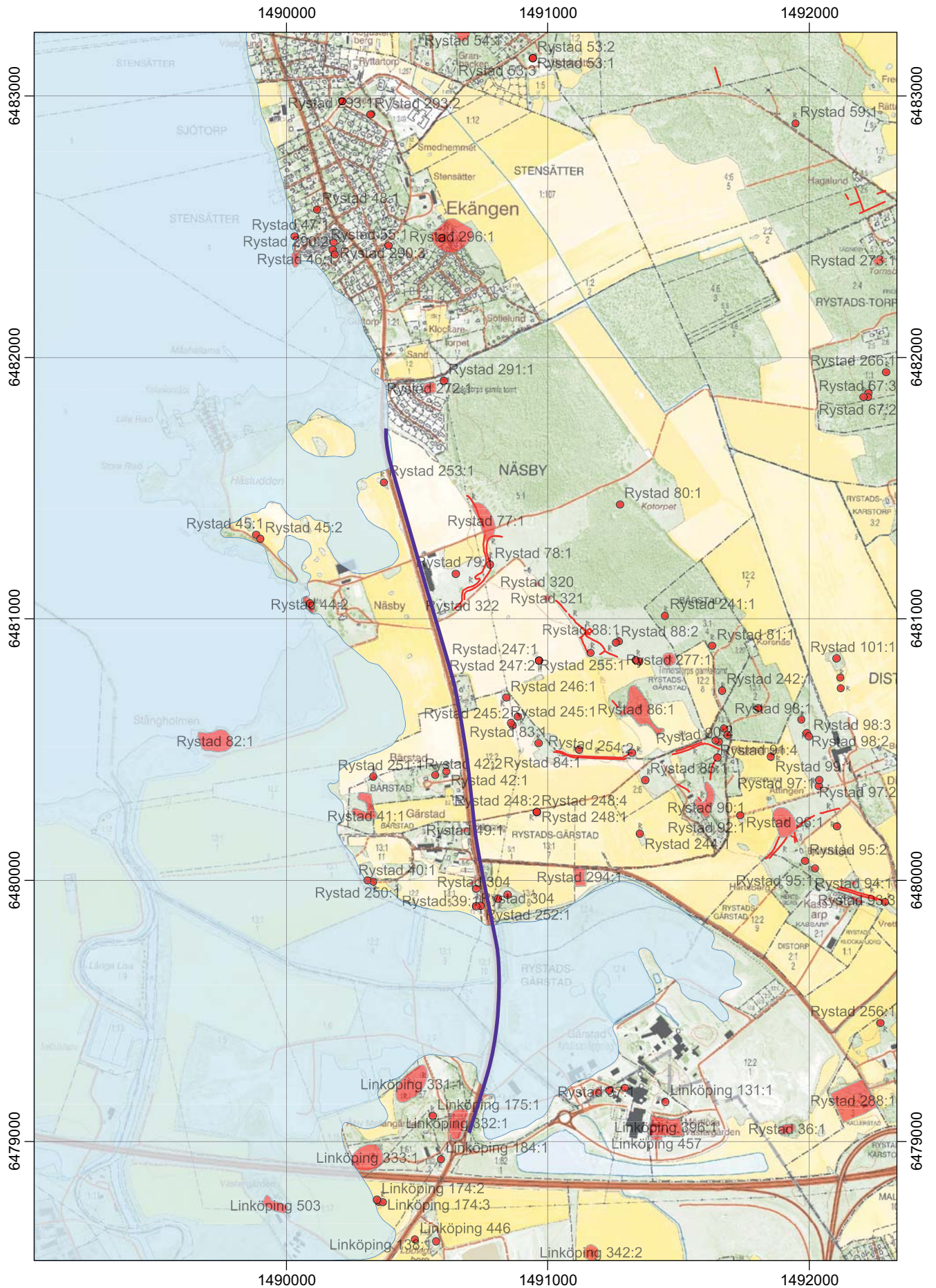
Vid tidigare dragningar av ledningar och ombyggnation av vägar har vid ett flertal tillfällen boplatsslämningar av större och mindre omfattning framkommit (vid RAÄ 39 och 252 samt RAÄ 304, 332 med flera). De boplatsslämningar som daterats har i ett enstaka fall gett datering till mesolitikum medan de andra placeras tidsmässigt i tidig järnålder.

Strax sydöst om undersökningsområdet ligger Gärstadsverken. I början av 1980-talet undersöktes ett omfattande gravfält från äldsta järnålder, RAÄ 37 i Rystad socken. Gravfältet bestod av flera hundra gravanläggningar, tätt placerade och ofta överlagrande varandra i upp till fyra nivåer. Någon rapport för utgrävningen inte ännu inte skriven och bara en slutredovisning finns (Habbe 1980 och 1981). År 2009 framkom en grav med ett fynd av ett hopvikt järnsvärd på den del av gravfältet som inte undersöktes på 1980-talet (Lundberg i manus). Det kunde också konstateras att gravfältet var anlagt ovanpå en äldre stenåldersboplatz som dock inte kunde undersökas vid tillfället.

Sammanfattningsvis indikerade områdets rika fornlämningssbild att tidigare ej kända lämningar, både i form av boplatsslämningar/aktivitetsområden samt gravar med stor sannolikhet kunde finnas under markytan och framkomma i samband med aktuellt schaktarbete.

Figur 3. Gärstadsristningen, RAÄ 49, är Linköpingstraktens bildrikaste hällristning. Den är belägen på en låg häll öster om Gärstads bytomt. Foto Olle Hörfors, ÖLM.

Figur 4. Utdrag ur digitala Fastighetskartan med 35-meterskurvan ifylld, fornlämningar (rött) och aktuell kabelstäcka markerad (blå). Skala 1:20 000.

Figur 5. Förutom de sedvanliga skeppen och skålgroparna finns ett stort antal skaftade yxfigurer på Gärstadsristningen. Foto Olle Hörfors, ÖLM.

Tidigare undersökningar

Den under senare år kraftiga utbyggnaden av Ekängsområdet har inneburit att ett flertal arkeologiska arbeten kommit att utföras inom området (Gruber 2001, Nilsson Per och Nilsson Pia 2001A och B, Magnusson 2007, Ohlsén 2001, Rölof 2004, Skoglund 1997 med flera). Dessutom har dragning av el, fjärrvärme, ny cykelväg m m berört Ekängsvägen, Ekängens huvudsakliga tillfartsväg.

År 2005 var Ekängsvägens västra sida föremål för en förundersökning etapp 2 i samband med anläggandet av ny cykelväg. Bland annat påträffades boplatslämningar från yngre förromersk tid (RAÄ 304) i anslutning till det fornlämningsområde vari bland annat RAÄ 29 och 39 ingår (Ohlsén 2005).

I samband med uppförandet av ett vindkraftverk utfördes en arkeologisk för- och slutundersökning (Börjesson & Ohlsén 2007 och Björkhager & Börjesson 2007). Schaktningsarbetena innefattade byggnation av ny tillfartsväg och uppställningsplats för vindkraftverk på fastigheten Näsby 5:1. Vid dessa undersökningar påträffades förhistoriska boplatser och en stenpackning intill stensträngssystemet RAÄ 78.

De fyra områden som främst blev föremål för den aktuella antikvariska kontrollen är de delar av sträck-

an som befinner sig på en nivå av mer än 35 m ö h, vilket anses utgöra sjön Roxens forntida nivå, samt är närliggande till redan kända fornlämningar.

Syfte och frågeställningar

Syftet med den arkeologiska förundersökningen var att fastställa om och i vilken omfattning fast fornlämning skulle komma att beröras av den planerade schaktningen. Dessutom syftade undersökningen till att, om möjligt, fastställa de framkomna fornlämningarnas karaktär, datering och utbredning. I syftet ingick också att finna samband med de redan kända fornlämningarna i närområdet.

Om fast fornlämning framkommit skulle den arkeologiska förundersökningen i form av en antikvarisk kontroll även se på möjligheterna att justera exploateringen så att fornlämningarna inte skulle komma till skada.

Resultatet av den antikvariska kontrollen var också tänkt att kunna fungera som antikvariskt beslutsunderlag för länsstyrelsens fortsatta hantering av ärendet samt utgöra ett underlag för uppdragsgivarens planeringsarbete.

Metod och dokumentation

Den antikvariska kontrollen kom att utföras i samband med schaktningsarbetena. För att kunna fastställa påträffad fornlämnings karaktär, datering och omfattning i schaktet, skedde en dokumentation med digital inmätning samt ritning för hand och fotografering. De påträffade fasta fornlämningarna undersöktes genom grävning för hand. Provtagning för ¹⁴C- analys genomfördes i flera fall.

De fynd som påträffades förvaras på Östergötlands länsmuseum i avvaktan på slutlig fyndfördelning

Till följd av yttre omständigheter, dels vintergrävning, dels en betydande ändring av schaktbredden under arbetets gång hamnade arbetet i tidsnöd. Arbetet försvårades också av att schaktbredden redan var grävd då den arkeologiska personalen tillkallades, med följd att en större del av rensningsarbetet fick göras för hand än vad som är brukligt och arbetet snarare fick karaktären av efterkontroll. Länsstyrelsen tillkallades och tillsammans med exploatören och ansvarig arkeolog kunde de uppkomna problemen delvis lösas genom att en stor mängd extra personal fick kallas in. Tyvärr innebar tidsnöden också att dokumentationsmaterialet inte håller den kvalitet som det borde. Till exempel upprättades bara i undantagsfall profilritningar över de undersökta anläggningarna som istället fotograferades. Sammantaget innebar

detta att tolkningen av de framkomna lämningarna försvårades.

Den ursprungligt tänkta schaktbredden var fyra meter. Under arbetets gång ändrades detta, som tidigare påpekats, till en bredd på tolv meter. Orsaken till utökningen var att plats behövde göras för att klara tillfart för arbetsfordon. För att undvika de omfattande boplatslämningar som påträffades i område C, ändrades sträckningen så att detta område ej skulle komma att beröras. Här rensades lämningarna enbart fram, varefter de mättes in med DGPS.

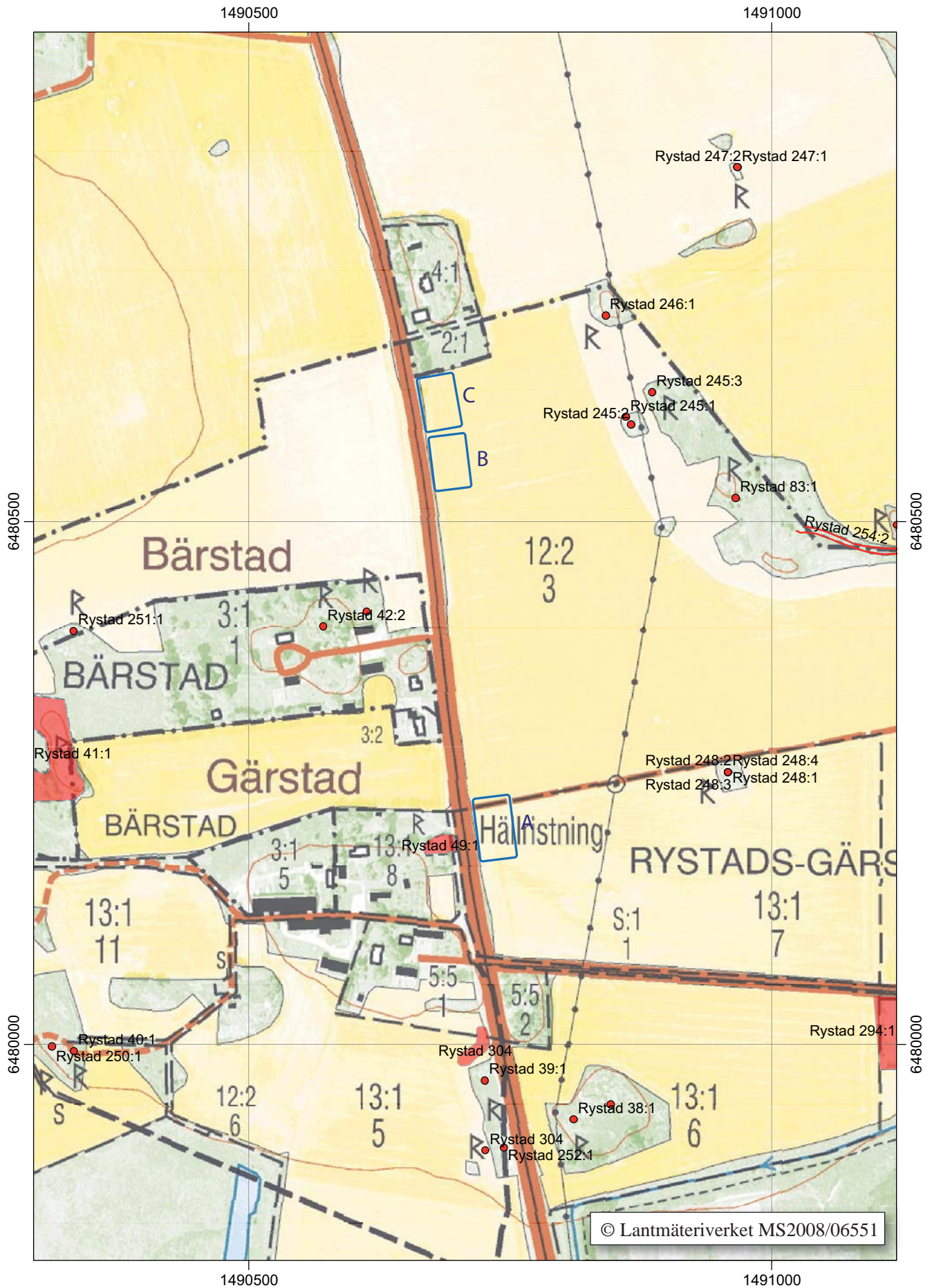
Resultat och tolkning

Fast fornlämning påträffades på tre ställen längs sträckningen. Område A var beläget mitt för Gärstadsristningen RAÄ 49, den mest omfattande hällristningen i Linköpingstrakten. Område B ett par 100 m söder om Näsby fd skola och område C direkt söder om samma skolbyggnad.

Mitt för mynningen av södra allén in till Näsby säteri, väster om fornlämning RAÄ 322 granskades ett par låga relativt plana hällar efter spår av skålgropar eller hällristningar. Inga sådana spår framkom. Längst i norr, öster om fornlämning 253, grävdes sökschakt utan att något av arkeologiskt intresse framkom.

Figur 6. Johan Levin arbetar med friläggning av en mindre berghäll och avsökning efter spår av hällristningsytor vid Näsby södra allés mynning i Ekängsvägen. Foto Anna Börjesson, ÖLM.

Figur 7. Utdrag ur digitala Fastighetskartan med fornlämningar och belägenhet för område A, B och C markerad (blå). Skala 1:5 000.

Område A

Inom område A påträffades sammanlagt 29 förhistoriska anläggningar, övervägande stolp- och käpphål som ingått i en stolpburen huskonstruktion.

Sexton anläggningar bestod av stenskodda stolphål med en diameter av 0,4-0,5 m och ett bevarat djup på mellan 0,3 och 0,4 m. Ytterligare fem anläggningar var av samma typ, men med klenare dimensioner och tolkades som stenskodda käpphål. Tre anläggningar tolkades som käpphål trots att de sakade större djup eller stenskoning. Slutligen fanns tre anläggningar som tolkades som härदार eller rester av sådana samt en anläggning som tolkats som en grop.

Enligt en preliminär rekonstruktion av lämningarna gjord i fält skulle dessa kunna representera ett nord-sydligt beläget mesulahus, se rekonstruktion nedan. Att förhistoriska hus ligger i nordsydlig riktning förekommer, men detta är mycket ovanligt. Riktningen är nästan alltid östvästlig, med ingång på sydsidan med små variationer. På detta sätt skapas en gårdsplan i

söder med ett för nordanvinden skyddat läge. För att ett hus skulle ligga i nordsydligt läge krävs istället att den geografiska belägenheten på annat sätt skapar det skydd som gårdsplanen kräver. Ett hus med mesulakonstruktion skulle också vara betydligt äldre än vad fynd och tekniska dateringar antyder.

Ett försök att utifrån de påträffade anläggningarna söka identifiera ett östvästligt liggande hus har dock misslyckats. Troligen har flera hus legat inom området och med nuvarande dokumentationsnivå har dessa inte gått att särskilja. Dessa kan härröra från helt olika perioder. Fyndmaterialet kan huvudsakligen dateras till bronsålder medan de tekniska dateringarna ligger i romersk järnålder.

Två anläggningar, härden A6 och stolphålet A16, har daterats med hjälp av ¹⁴C-prov. Provsvaran ligger i båda fallen i relativt framskriden romersk järnålder, i 200 och 300-talen efter Kristus (se tabell 1).

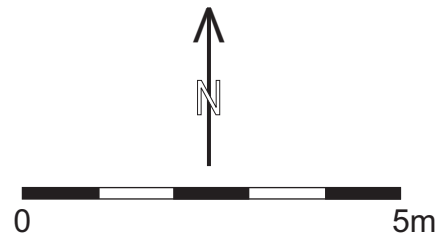
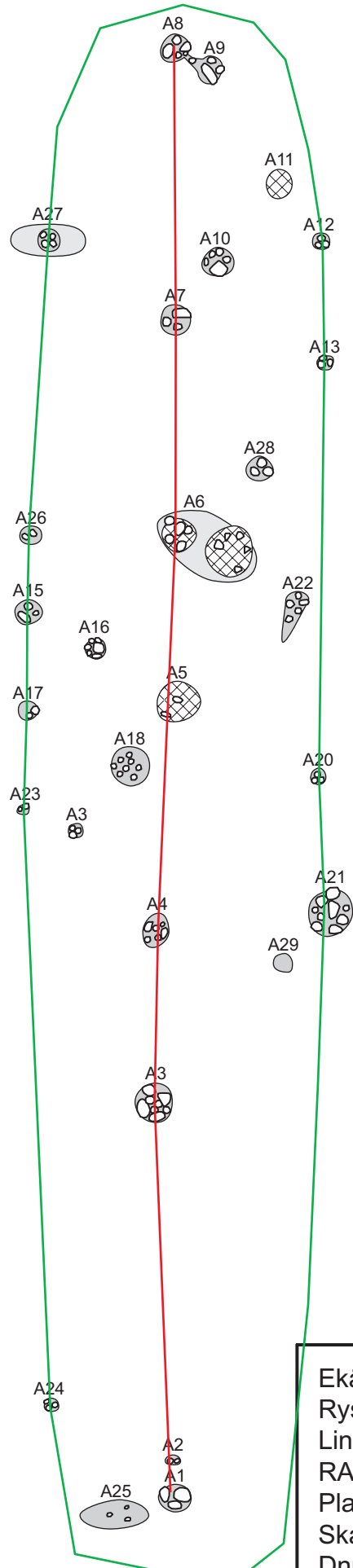
Fyndmaterialet består av endast åtta poster. Mest framträdande är det omfattande keramikmaterialet som påträffades i ett av stolphålen, A21.

Labnummer	Provnummer	¹³ CPDB	Ålder BP	Kalenderår
Ua-36511	Rystad A6, prov 1	-25,0	1620 +/- 35	330 +/- 35 e.Kr
Ua-36512	Rystad A16, prov 2	-27,0	1680 +/- 35	270 +/- 35 e.Kr

Tabell 1.

Figur 8. Område A och hus 1 under utgrävning. De blå pinnarna markerar takbärande stolpar. Bilden sedd mot norr. Ekängsvägen löper i bildens vänstra utkant. Husen i bakgrunden är fastigheten Gärstad 3:1. Foto Anna Börjesson, ÖLM.

Ekängen, Gärstad
Rystad socken
Linköpings kommun, Ög
RAÄ
Planritning
Skala 1:100
Dnr 456/07
2008-01 Anna Börjesson
Renritning Lasse Norr

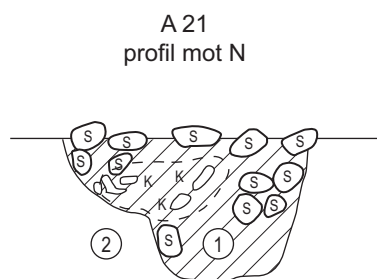
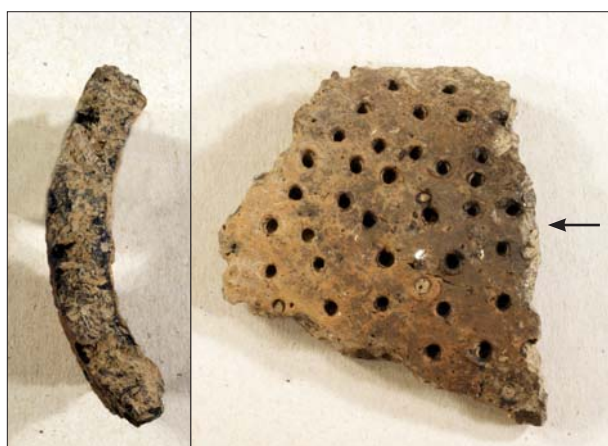
Figur 9. Preliminär tolkning av huslämning i område A.

Keramikfyndet omfattade 74 skärvor av ett och samma kärl, kärl 1, samt en ensam skärva av ytterligare ett kärl, kärl 2. Keramiken låg på ett och samma ställe och bildade ett rent keramiklager. Keramiken föreföll inte vara krossad av stenarna i stolphålet utan av själva stolpen. Förhållandet tolkades som att ett offerkärl med innehåll satts ned i samband med uppförandet av huset.

Kärl 1 är ett kärl med reducerad svart insida och en delvis påslammad rödaktig utsida. Den röda utsidan och den svarta insidan upptar nära hälften var av kärlets tjocklek. Magringen består huvudsakligen av relativt grov krossad granit, som i ytskiktet är mycket finare. En del magring består också av chamotte. Bland annat kan man på den ovan visade mynnings-skärvan se hur delar av ett äldre svart kärl används för att åstadkomma ett dekorativt streckmönster. Mynningsdiametern har varit ca 290 mm och botten-diametern ca 180 mm. Kärllet går inte att datera närmare. Användandet av svart chamotte gör dock att en järnåldersdatering är troligast.

Kärl 2 består av en enskilda skärva av ett så kallat silkärl. Dessa kärl som ofta har mynning i bägge ändar är en ledartefakt på äldre järnåldersboplatser. Användningsområdet brukar slentrianmässigt anges som osttillverkning, vilket förefaller mindre sannolikt med tanke på att detta görs betydligt bättre med hjälp av duk. Andra områden som föreslagits är silning av vin/öl, ångkokning av mat samt syresättning av smideshårdar. Sannolikt rymmer gruppen flera olika användningsområden. Den föreliggande skärvan är reducerat bränd och har därför sannolikt inte använts för det sistnämnda syftet. De skärvor som använts för detta brukar dels vara betydligt hårdare brända och dels vara klarröda på grund av syresättningen vid bränningen.

I södra delen av området intill A1 och A3 påträffades ytterligare skärvor av keramik. Dessa var båda av oxiderat rött och sannolikt rabbigt gods, kärl 3 och 4. Båda skärvorna kan dateras till bronsålder. De två skärvorna var också kraftigt svallade, vilket visade att de legat på boplatser länge och omrörts av senare aktiviteter.

1. Grå lera med rikligt med skörbränd sten
2. Gulbrun lera.
- F. Keramik

Figur 10. (Ovan från vänster) Mynnings-skärva respektive botten och bukskärvor av kärl 1. Skärva av s k silkärl (kärl 2), profilritning i skala 1:20 av A21, fyndet av keramiken markerat med K. Foto/renritning Johan Levin, ÖLM.

Två avslag av bränd flinta (föremål 6 från härden A11) respektive kvarts, bör också tillhöra ett äldre skede av boplatsens utveckling. Slutligen finns två fynd av brända ben från härdarna A5 respektive A11.

Område B

Inom område B påträffades 36 förhistoriska anläggningar förutom ett 8,4 x 7,1 m stort område med bevarade kulturlager. Anläggningarna kunde i samtliga fall knytas till en boplats och bestod av 28 hål efter stolpar och käppar, en härd, två härdgropar, två kokgropar samt två ej närmare identifierade gropar.

Utifrån stolparnas och käpparnas placering kan läget för ett forntida sidsulehus identifieras. Fyra bockpar med stolphål bildar mittkonstruktionen (A108 och 106, A107 och 105, A261 och 266 samt A262 eller 269 och 263). En del av de klenare käpparna (A201, 110 202 och 250), kan tillsammans med ett par stolphål (A109, 254 och 265) tänkas bilda en vägglinje.

Rekonstruktionen skulle innebära att härdarna A264 och 104 liksom det bevarade kulturlagret hamnar centralt inom konstruktionen. Utanför hamnar kokgroparna A255 och 256 samt ett par av stolphålen (A259a och b samt 260) och ett par käpphål (A111, A112 och A251).

Från huskonstruktionen föreligger två ¹⁴C dateringar, båda ligger i övergången mellan 100- och 200-talet efter Kristus, det vill säga i romersk järnålder. Prov 3 är taget i härden A104 medan prov 4 är taget i kulturlagret (se tabell 2).

Fyndmaterialet från område B är större än det från område A, vilket sannolikt beror på förekomsten av bevarade kulturlager. Det omfattar 23 fyndnummer, varav hälften eller 11 stycken påträffades i kulturlagret medan de övriga kunde knytas till anläggningar.

En del av fynden är sentida och har sannolikt följt ploglagret. Detta gäller samtliga metallföremål, en hästskosöm, några nitskallar, ett bleck och en ten samt ett oidentifierbart föremål. Till fynden hör också

Labnummer	Provnummer	¹³ CPDB	Ålder BP	Kalenderår
Ua-36513	Rystad A104, prov 3	-26,3	1720 +/- 35	230 +/- 35 e.Kr
Ua-36514	Rystad, hus 2 prov 4	-25,6	1770 +/- 40	180 +/- 40 e.Kr

Tabell 2.

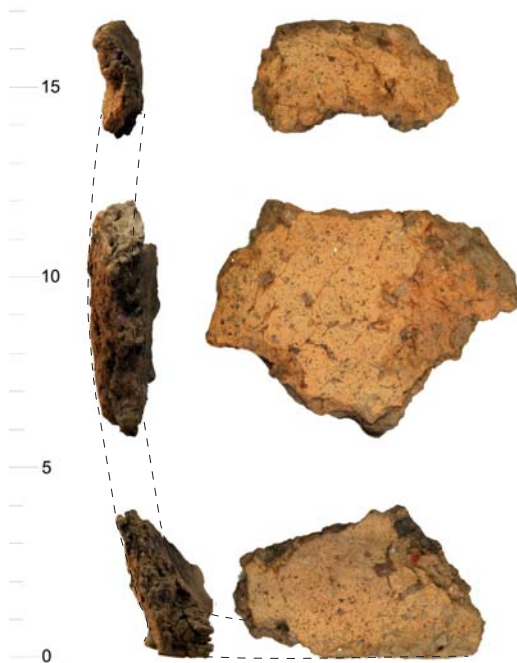

Figur 11. Område B under utgrävning. I mitten de två centrala härdanläggningarna A264 och A104. Längst bort i bild arbetar grävmaskinen på område C. Bild Anna Börjesson, ÖLM.

en mynningskärva av ett BII:4 kärl med svart klarglasyr, daterbart till tidigt 1800-tal.

Mest framträdande i keramikmaterialet var fyndet av inte mindre än 87 skärvor av ett kraftigt kärl av reducerat gods med en påslammad oxiderad yta.

Kärlet har haft en mynningsdiameter på ca 280 mm och en bottendiameter på ca 190 mm. Ytterligare två skärvor, varav en sekundärt bränd och en svallad, var så skadade att en identifiering av typ var omöjlig. Kärnen kan alla dateras till äldre järnålder, något som alltså stämmer väl med de tekniska dateringarna.

Figur 12. Rekonstruktion av kärl 9. Fotomontage Johan Levin, ÖLM. Skala 1:2

Figur 13. Del av det bevarade kulturlagret inne i huset i område B. Foto Anna Börjesson, ÖLM.

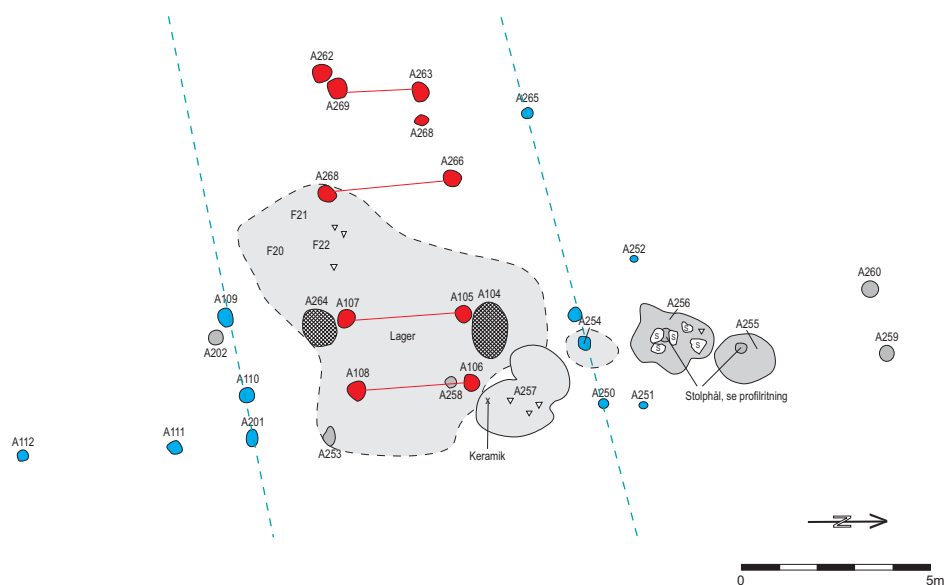

Fig 14. Förslag till rekonstruktion av hus 2 (vägglinjen blåstreckad). Skala 1:200

Område C

Inom område C påträffades minst 88 anläggningar på mindre än 288 m² stor yta. Till följd av det stora antalet anläggningar flyttades fjärrvärmeschaktet och ytan kom aldrig att undersökas. Dokumentationen av område stannade därvid med att de framkomna anläggningarna och lösfynden mättes in med DGPS. Anläggningsbeskrivningar upprättades för det urval, 28 anläggningar, som ytdokumenterades innan beslutet att flytta schaktsträckningen kom.

Av de beskrivna anläggningarna utgörs de flesta, 15 stycken, av stolp- och käpphål av olika slag. De flesta, sju stycken, förefaller ha varit stenskodda med hjälp av skörbränd sten. Två anläggningar har klassats som härdar medan de övriga, 12 stycken klassats som gorpar eller kulturlagerrester. Naturligtvis kan

ingen slutgiltig tolkning av anläggningstyperna göras utan att de undersöks också i profil.

Två analyserade ¹⁴C prover finns från området (se tabell 3). Prov 5 är taget på en anläggning som är relativt centralt placerad, något sydöst om områdets centrum medan prov 6 är taget på en anläggning i områdets sydöstra del. Båda proverna ger dateringar till tidig järnålder. Prov 5 snarast sen förromersk järnålder och prov 6 romersk järnålder.

Fynden från området är alla framkomna i samband med rensningsarbete och gavs i fält löpande F-nummer i den ordning de hittades. De flesta, F2-F19, mättes in med DGPS medan de övriga registrerades som lösfynd. Sammanlagt tillvaratogs efter fyndgenomgång och gallring 20 fyndposter.

Labnummer	Provnummer	¹³ CPDB	Ålder BP	Kalenderår
Ua-36515	Rystad A115*, prov 5	-28,2	1775 +/-35	175 +/- 35 e.Kr
Ua-36516	Rystad A318, prov 6	-25,6	2040 +/-35	90 +/- 35 f.Kr

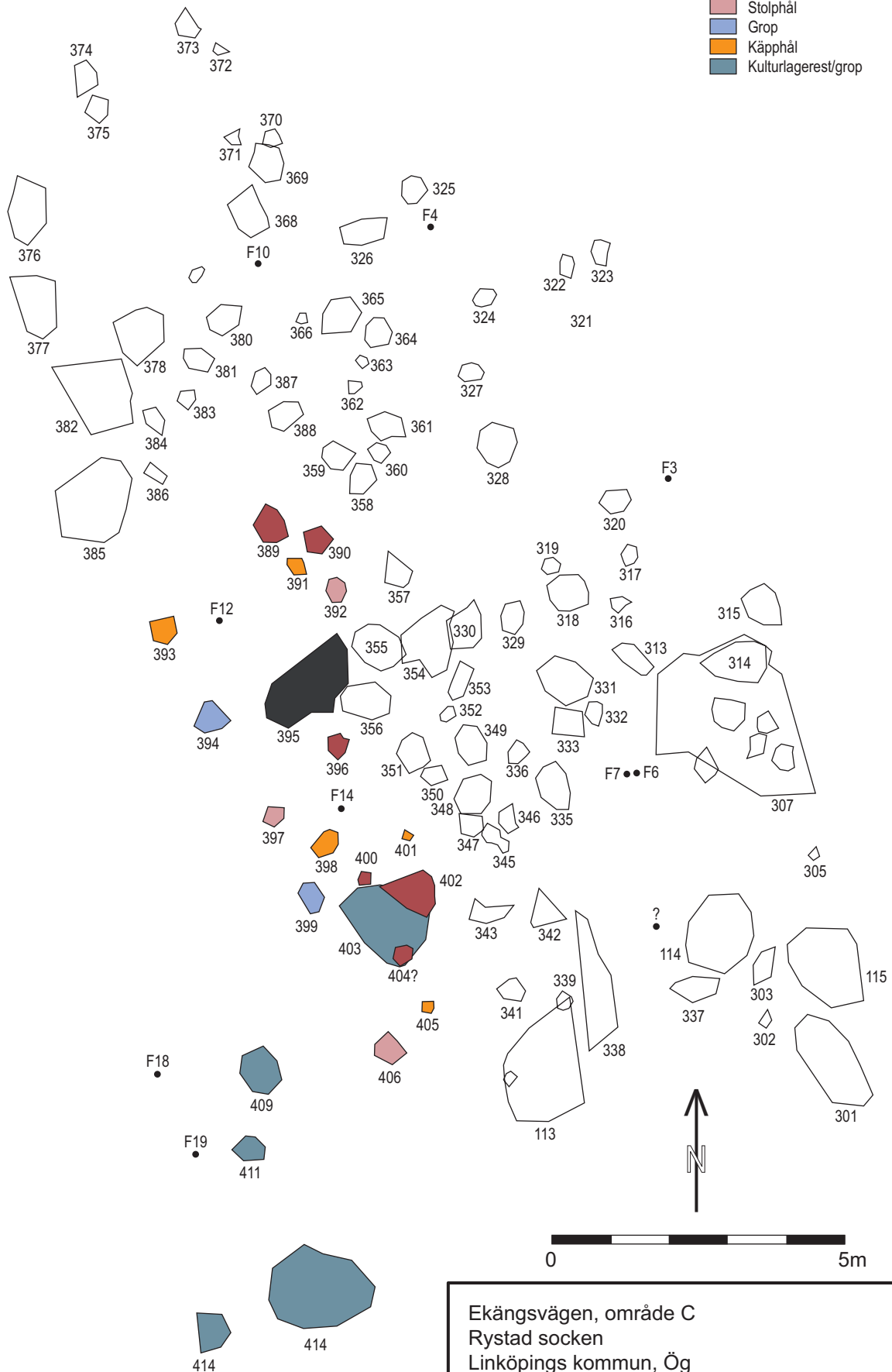
Tabell 3.

* Påsen märkt A114.

Figur 15. I område C hängde ett stort antal anläggningar ihop, närmast som en kaka och de enskilda anläggningarna var ofta svåra att skilja ut från varandra. Område C under framrensning. Område B är beläget längre ned i svackan där de framdragna rören slutar. Bild Anna Börjesson, ÖLM.

- Härd
- Stolphål, stenskott
- Stolphål
- Grop
- Käpphål
- Kulturlagerrest/grop

Ekängsvägen, område C
 Rystad socken
 Linköpings kommun, Ög
 RAÄ
 Planritning
 Skala 1:100
 Dnr 456/07
 2008
 Renritning Johan Levin

Figur 16. Anläggningar och lösfynd i område C.

Sju fyndposter upptas av keramik. I detta material dominerar svart reducerad keramik av äldre järnålderstyp och upptar fem av fyndnumren. Mynnings-skärvor finns i två fall. Käril 38 är ett svart reducerat käril med polerad yta och den karaktäristiska S-profilerade mynningsprofilen som daterar det till romersk järnålder. Käril 44 är ett liknande käril med tjockare gods och rak mynning.

I ett fall, käril 39 eller F11, är kärilet reducerat men har fått en påslammad yta i rött gods. Det sista fyndet, käril 42 eller F15 består av två skärvor oxiderat rabbigt gods av bronsålderstyp. Bland fynden finns

också några bitar lerklining, F4 och F6.

Fem fyndposter upptar sammanlagt sju föremål i sten. Två malstenslöpare, två avslag, en kärna och fyra eggredskap.

I övrigt upptas två fynd av brända ben, ett fynd av ett animalieben och ett av slag. Det enda metallföremålet var en helt förrostad nitskalle.

Dateringarna från fynden antyder att boplatskomplexet i område C har sin huvuddatering i äldre järnålder, men att äldre inslag representerade av bronsålderskeramiken och stenmaterialet förekommer. Dateringarna är alltså likartade i alla de tre områdena.

Figur 17. (Ovan från vänster) Mynnings-skärvor av käril ÖLM C4512:38 (F10) och ÖLM C4512:44 (F19). Malstenslöpare, till vänster lösfynd, ÖLM C4512:47 och till höger ÖLM C4512:36 (F6). Skala 1:1 Foto Johan Levin, ÖLM.

Referenser

- Börjesson A och Ohlsén M. 2007. *Boplats från äldre bronsålder vid Näsby Säteri*. Arkeologisk förundersökning. Rystad socken, Linköping kommun, Östergötland. Rapport ÖLM 2007:23.
- Börjesson A och Björkhager V. 2007. *En stenpackning invid en fägata*. Näsby Säteri. Arkeologisk slutundersökning. Invid RAÄ 78 Rystad socken, Linköping kommun, Östergötland. Rapport ÖLM 2007:25.
- Gruber G. 2001. *Sökschakt i Ekängen*. Arkeologisk utredning etapp 1. Stensätter 1:5., Rystad socken. Linköping kommun Östergötland, Rapport UV-Öst 2001:53,
- Karlsson E och Räf E. 2006. *Vägen till järnåldern*. Arkeologisk undersökning. RAÄ 387. Kallersstad 1:1 och 1:4 Linköpings stad och kommun. Östergötlands län. ÖLM Rapport 2006:35.
- Ohlsén M. 2001. *Sellerivägen i Ekängen*. Arkeologisk förundersökning. Rystads socken Linköpings kommun, Östergötland, Rapport ÖLM 2001:11.
- Ohlsén M. 2005. *Gång och cykelväg till Ekängen*. Arkeologisk utredning etapp 2 och förundersökning. Rystads socken Linköpings kommun, Östergötland, Rapport ÖLM 2005:31.
- Magnusson M. 2007. *Förstärkning av elnätet i Ekängen*. Rystad-Tuna 1:2 och 1:3. RAÄ 54 Arkeologisk förundersökning/antikvarisk kontroll. Rystad socken, Linköping kommun, Östergötland. Rapport ÖLM 2007:69.
- Nilsson Per. 2001A. *Skålgropar och boplatzlägen i Ekängen*. Stensätter 1:9, Linköpings kn, Östergötland. Arkeologisk utredning etapp 2. Rapport UV Öst 2001:49
- Nilsson Per. 2001B. *Boplatzlägen i Ekängen*. Rystad-Gärstad 2:14, 10:1, Ekängen Rystad sn, Linköpings kn, Östergötland. Arkeologisk utredning, etapp 2. Rapport UV Öst 2001:48.
- Nilsson Pia. 2001A. *Stenåldersindikationer inom Ekängen*. Rystad-Gärstad 2:14, 2:15 m fl, Rystad sn, Linköpings kn, Ög. Arkeologisk utredning etapp 1. Rapport UV Öst 2001:32
- Nilsson Pia. 2001B. *Nyupptäckta skålgropar i Ekängen*. Stensätter 1:9,1:12 m fl, Rystad sn, Linköpings kn, Ög. Arkeologisk utredning, etapp 1. Rapport UV Öst 2001:24
- Rölof M 2004. *Boplatzläge i Ekängen. Inför schaktning för VA-arbeten vid Rädsvägen*. Nära RAÄ 46, 47, 48 och 290 inom Stensätter 1:28, Ekängen Rystads socken, Linköpings kommun, Östergötland. Rapport UV-Öst 2004:40.
- Skoglund M. 1997. *Stensätter 1:25 och 1:158 Ekängen*. Arkeologisk förundersökning. Rystads socken Linköpings kommun, Östergötland, Rapport. ÖLM 1997.

Slutredovisningar

Habbe A-M 1980 och 1981. RAÄ 37 Rystads socken.

Tekniska uppgifter

Område	Ekängsvägen
Sträcka	Gärstad till Ekängen
Socken	Rystad
Kommun	Linköping
Län och landskap	Östergötland
Fornlämningsnr	Intill fornlämning RAÄ 38, 39, 252 m fl.
Ekonomiska kartans blad	085 67 (8F6h Sättuna) och 085 68 (8F6i Rystad)
Koordinater	X6479125/Y1490703-X6481683/Y1490368
Koordinatsystem	RT 90 2,5 gon V
Typ av undersökning	Arkeologisk förundersökning i form av antikvarisk kontroll
Länsstyrelsens dnr	431-17138-07
Länsstyrelsens handläggare	Carin Claréus
ÖLM dnr	456/07
Kontonr	530696
Uppdragsgivare	Linköpings kommun
Kostnadsansvarig	Linköpings kommun
Projektledare	Anna Börjesson
Fynd	ÖLM C 4512:1-51
Foto filmnr	Digitalt
Analys	¹⁴ C Prov Ua 36511-Ua 36516
Grafik	Johan Levin
Renritning	Johan Levin, Lasse Norr
Grafisk form	Johan Levin

Dokumentationsmaterialet förvaras på Östergötlands länsmuseum.

Ur allmänt kartmaterial
ISSN 1403-9273

© Lantmäteriverket MS2008/06551
Rapport 2010:25 © Östergötlands länsmuseum

Bilaga 1. Anläggningsbeskrivningar

Område A

A1 Stolphål, stenskott

Stolphål, stenskott och 0,40 m i diameter.

Plan

A2 Käpphål

Käpphål 0,2 m i diameter. Saknar djup. Enstaka sten, lite mörkfärgning. Möjligen en liten stöd Stolpe till A1.

Plan

A3 Käpphål, stenskott.

Stenskott käpphål, fyllning av lera och skärvig sten. 0,20 m i diameter och 0,30 m djupt.

Plan

Profil

A4 Stolphål, stenskott

Stolphål stenskott. 0,40 m i diameter och 0,36 m djupt med rundad botten. Fyllningen består av lera samt skörbränd skärvtsten och natursten. En större sten, 0,30 m i diameter stor i mitten.

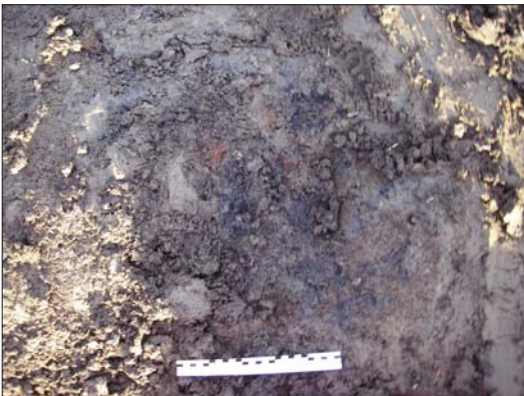
Plan

Profil

A5 Härdbotten

Härdbotten, rund och 0,6 m i diameter stor samt 0,02 m djup. Fyllning av rödbränd lera, sot och kol.

Plan

A6 Härd

Härd. 1,80 x 0,80 m stor 0,12 m djup. Rikligt med kol, delvis finns hela, inte fullt brända, vedträn kvar. Rikligt med skörbrända stenar i fyllningen. Härden är daterad till 300-talet e Kr.

Plan

A7 Stolphål, stenskott

Stolphål, stenskott. 0,40 m i diameter stort och 0,35 m djupt. Fyllning av lera och två något större skörbrända stenar.

Plan

A8 Stolphål, stenskott

Stolphål, stenskott. 0,60 m i diameter stort och 0,28 m djupt. Fyllning av lera och skörbränd sten.

Plan

A9 Stolphål, stenskott

Stolphål, stenskott. 0,50 m i diameter stort och 0,25 m djupt. Fyllning av lera samt skörbrända stenar.

Plan

A10 Stolphål, stenskott.

Stolphål, stenskott. 0,50 m i diameter stort och 0,38 m djupt med rundad bottenprofil. Fyllning av lera samt flera större, upp till 0,4 m stora, skörbrända stenar.

Plan

Profil

A11 Härd.

Härd, rundad och 0,90 m i diameter stor samt 0,13 m djup. I fyllningen finns rikligt med sot och kol samt skörbränd sten.

Plan

A12 Käpphål, stenskott

Käpphål 0,30 m i diameter stort och 0,15 m djupt.

Plan

A13 Käpphål, stenskott.

Käpphål, stenskott. 0,30 m i diameter stort och 0,15 m djupt.

Plan

A14 Utgård

A15 Stolphål, stenskott.

Stolphål, stenskott. 0,50 m i diameter stort och 0,34 m djupt. Fyllning av lera och sten med storlekar upp till 0,40 m i diameter.

Plan

A16 Stolphål, stenskott.

Stolphål, stenskott. 0,50 m i diameter stort och 0,34 m djupt. Rundad bottenform. Fyllning av lera och rikligt med knytnävsstor sten enstaka stenar med storlekar upp till 0,4 m i diameter förekommer också. Daterat med kolprov till slutet av 200-talet e.Kr.

Plan

Profil

A17 Stolphål, stenskott.

Stolphål, stenskott. 0,50 m i diameter stort och 0,34 m djupt. Rundad bottenform. Fyllning av lera och huvudsakligen knytnävsstor sten.

Plan

Profil

A18 Stolphål, stenskott eller stenfylld grop

Stolphål, stenskott. 0,70 m i diameter stort och 0,40 m djupt. Rundad bottenform. Fyllning av lera och huvudsakligen knytnävsstor sten.

Plan

Profil

A19 Käpphåll, stenskott

Käpphåll, stenskott. 0,20 m i diameter stort och 0,20 m djupt. Spetsad bottenform. Fyllning av mörk lera och huvudsakligen knytnävsstor sten.

Plan

Profil

A20 Stolphåll, stenskott

Stolphåll, stenskott. 0,50 m i diameter stort och 0,20 m djupt. Spetsad bottenform. Fyllning av mörk lera och huvudsakligen knytnävsstor sten

A21 Stolphåll, stenskott

Stolphåll, stenskott. Runt. 0,64 m i diameter stort och 0,36 m djupt. Skålformat. Fyllning av lera och rikligt med skörbränd sten. I stolphålet fanns en nedställd urna, fynd ÖLM C4512:1 samt en skärva av ett silkäril ÖLM C4512:2. Urnan verkar ej vara krossad av de större stenarna utan av stolpen. Anläggningen kan tolkas som ett stolphåll med offerkäril.

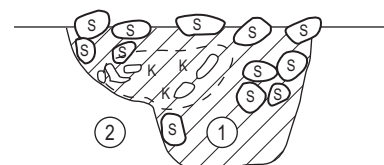

Plan

Profil

A 21
profil mot N

1. Grå lera med rikligt med skörbränd sten
2. Gulbrun lera.
- F. Keramik

A22 Stolphål, stenskott

Stolphål, stenskott. 0,80 x 0,4 m stort och 0,32 m djupt. Formen utdragen mot väster. Fyllning av mörk lera och huvudsakligen knytnävsstor sten.

Plan

A23 Käpphål

Käpphål,. 0,20 m i diameter stort och endast 0,04 m djupt. Enstaka skärviga stenar i fyllningen.

A24 Käpphål

Käpphål,. 0,20 m i diameter stort och endast 0,02 m djupt. Enstaka skärviga stenar i fyllningen.

A25 Grop

Grop, oval och 1,30 x 0,40 m stort samt 0,20 m djupt. Rundad botten. Fylld med enstaka 0,03-0,10 m stora skörbrända stenar och grå lera.

A26 Stolphål, stenskott

Stolphål, stenskott. 0,25 m i diameter stort och 0,24 m djupt. Fyllning av mörk lera.

A27 Stolphål, stenskott

Stolphål, stenskott och 0,40 m i diameter stort samt 0,40 m djupt med rundad botten. Rikligt med skärviga stenar och enstaka bränd lera i fyllningen.

Profil

A28 Stolphål, stenskott

Stolphål, stenskott och 0,40 m i diameter stort samt 0,32 m djupt med rundad botten. Större stenar i botten. Mörkt grå fyllning. I västra delen förekommer kol och sot, möjligen som en påverkan från den närliggande A6.

Plan

Profil

A29 Käpphål, stenskott.

Käpphål, stenskott. 0,30 m i diameter stort och 0,10 m djupt. Saknar steninblandning. Fyllning av grå lera och enstaka kol.

Område B

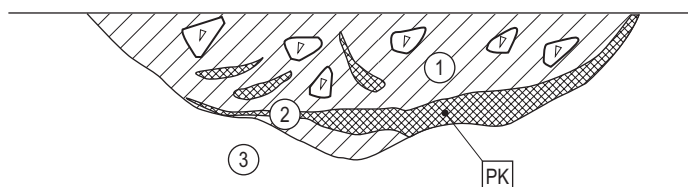
A104 Härd

Härd oval i formen och 1,40 x 1,00 m stor. Botten skålförmad och 0,40 m djup. Fyllningen är indelad i tre lager. Överst ett 0,34 m tjockt lager av brungul sand med linser av kol/sot, enstaka brända ben samt skörbränd sten. Därunder en ca 0,20 m tjockt lager ren kol och sot ovanpå ett lager gul sand. Ett analyserat ¹⁴C prov (PK 3) taget i kol och sotlagret gav en datering till 200-talet e Kr.

Plan

A 104 Härd
profil mot N

1. Brungul sand med rikligt med skärvig sten och enstaka obrända ben.
2. Kol- och sotlinser.
3. Gul sand.

Profilritning av A104 i skala 1:20. Renritning Johan Levin, ÖLM.

A105 Stolphål
Stolphål, 0,4 m i diameter och 0,32 m djupt.

A106 Stolphål
Stolphål delvis stenskott och 0,4 m i diameter och 0,22 m djupt med en skålad botten. Fyllning av mörk jord och enstaka stenar.

A107 Stolphål
Stolphål, 0,4 m i diameter och 0,14 m djupt.

A108 Stolphål,, stenskott
Stolphål, stenskott och 0,5 m i diameter stort och 0,25 m djupt.

A109 Stolphål
Stolphål, runt och 0,35 m i diameter stort. Rundad profil och ett djup på 0,16 m. Fyllning av ljus rödgrå lera.

A110 Käpphål
Käpphål, oval och 0,32 x 0,25 m stort oregelbunden bottenprofil och 0,15 m djupt med fyllning av mörk gråbrun lera.

A111 Käpphål
Käpphål, runt och 0,20 m i diameter stort. Rundad profil och 0,12 m djupt. Fyllning av mörkbrun flammig silt.

A112 Käpphål, stenskott
Käpphål stenskott, runt och 0,20 m i diameter stort. Rundad profil och 0,08 m djupt. Fyllning av mörkbrun flammig silt.

A201 Käpphål, stenskott
Käpphål stenskott, runt och 0,30 i diameter stort. Rundad profil och 0,12 m djupt. Fyllning av mörkbrun flammig silt.

A202 Käpphål eller kulturlagerrest
Käpphål eller kulturlagerrest endast 0,05 m i diameter stort och 0,05 m djupt.

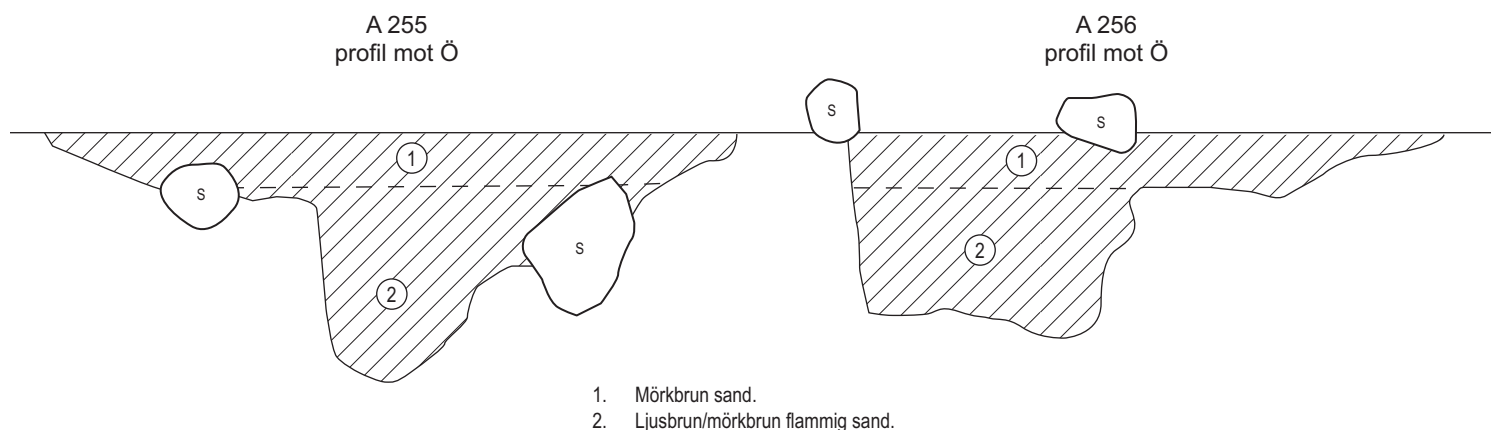
A250 Käpphål
Käpphål, runt och 0,10 m i diameter stort. Rundad profil och 0,12 m djupt. Fyllning av mörkbrun flammig silt.

A251 Käpphål
Käpphål, runt och 0,10 m i diameter stort. Rundad profil och 0,10 m djupt. Fyllning av mörkbrun flammig silt.

A252 Käpphål
Käpphål, runt och 0,15 m i diameter stort. Rundad profil och 0,09 m djupt. Fyllning av mörkbrun flammig silt. I botten en sten som käppen vilat på.

A253 Käpphål
Käpphål, runt och 0,30 m i diameter stort. Rundad profil och 0,20 m djupt. Fyllning av mörkbrun flammig silt.

A254 Stolphål
Stolphål, runt och 0,30 m i diameter stort. Rundad profil och 0,40 m djupt. Fyllning av mörkbrun flammig silt.

A255 Grop/kokgrop

Grop eller kokgrop oregelbunden men närmast oval till formen och 2,20 x 1,40 m stor. I mitten en spetsoval nedgrävning som är 0,68 m djup. I övre delen av anläggningen finns mörkbrun kulturfärgad sand och i nedgrävningen ljusbrun och sand med flammigt inslag av mörk eldpåverkad sand. Vilket visar att gropen blivit omgrävd flera gånger. I fyllningen ingår upp till 0,3-0,4 m stor skörbränd sten. Hänger nästan ihop med A256.

A256 Grop/kokgrop

Grop eller kokgrop oval till formen och 1,40 x 1,20 m stor. I västra ändan en 0,65 m stor nedgrävning med flack botten på 0,58 m under markytan. I övre delen av anläggningen finns mörkbrun kulturfärgad sand och i nedgrävningen ljusbrun och sand med flammigt inslag av mörk eldpåverkad sand. Vilket visar att gropen blivit omgrävd flera gånger. I fyllningen ingår upp till 0,3-0,4 m stor skörbränd sten. Hänger nästan ihop med A255.

A257a och A257b Härdgropar

Två ihopsittande härdgropar. Tillsammans 2,7 x 1,0 m stora. Den västra, a, är något mindre än den östra, b. a har skålformad profil och är 0,21 m djup medan b är rundad och 0,35 m djup. Fyllning av svart kolfärgad siltig sand och skärvsten.

A258 Stolphål, stenskott

Stolphål stenskott och 0,3 m i diameter stort samt 0,35 m djupt.

A259 Stolphål, dubbelt

Stolphål. 0,5 och 0,45 m i diameter stort och 0,40 respektive 0,45 m djupa. Fyllning av mörk jord.

A260 Stolphål

Stolphål, 0,50 x 040 m stort och 0,17 m djupt. Fyllning av mörk jord och småsten.

A261 Stolphål

Stolphål, 0,40 m i diameter stort och 0,30 m djupt med rundad botten. Fyllning av mörk jord med inslag av kol och sot.

A262 Stolphål

Stolphål, 0,50 m i diameter stort och 0,30 m djupt med en spetsoval bottenprofil. Fyllning av mörk jord och småsten.

A263 Stolphål

Stolphål, 0,50 x 060 m stort och 0,28 m djupt med en svagt rundad bottenprofil. Fyllning av mörk jord och småsten.

A264 Grop

Grop, närmast rund och 1,2 x 1,0 m stort i plan med rundad bottenprofil. Fyllning av mörk jord.

A265 Stolphål, stenskott

Stolphål, stenskott. 0,40 m i diameter stort och 0,12 m djupt med spetsoval botten. Fyllning av mörk jord och skärvig småsten.

A266 Stolphål, stenskott

Stolphål, stenskott. 0,35 m i diameter stort och 0,24 m djupt med flack bottenprofil. Fyllning av mörk jord och småsten.

A268 Stolphål, stenskott

Stolphål, stenskott. 0,3 x 0,35 m stort och 0,24 m djupt. Fyllning av mörk jord och småsten.

A269 Stolphål, stenskott

Stolphål, stenskott. 0,50 x 0,35 m stort och 0,24 m djupt. Fyllning av mörk jord och småsten.

A270 Käpphål

Käpphål, runt och 0,13 m i diameter samt 0,04 m djupt och skålformat. Fyllning av grå siltig sand. Placerat i västra delen av det bevarade kulturlagret.

A271 Käpphål

Käpphål, runt och 0,05 m i diameter samt 0,09 m djupt och spetsat. Fyllning av grå siltig sand. Placerat i västra delen av det bevarade kulturlagret.

Område C**A116** Härd

Härd, rund och 1,20 m i diameter stor. Fyllningen bestod av mycket mörkt grå/svart och sotblandad sand. I fyllningen fanns rikligt med 0,10-0,15 m stor skärvig och skörbränd sten. I anläggningen påträffades fynden F16 och F17.

A389 Stolphål, stenskott

Stolphål stenskott, ovalt och 0,55 x 0,65 m stort (N-S). Fyllningen var mörkt gråbrun med inslag av sot och rikligt med 0,10-0,20 m stor skörbränd sten.

A390 Stolphål, stenskott

Stolphål stenskott, runt och 0,45 m i diameter stort. Fyllningen var mörkt gråbrun med inslag av sot och rikligt med 0,10-0,20 m stor skörbränd sten.

A391 Käpphål, stenskott

Käpphål stenskott, ovalt och 0,20 x 0,30 m stort. Fyllningen var mörkt gråbrun med inslag av sot och rikligt med 0,10-0,20 m stor skörbränd sten.

A392 Stolphål?

Stolphål ? ovalt och 0,40 x 0,50 m stort. Fyllningen var mörkt gråbrun med inslag av sot och enstaka 0,10-0,20 m stor skörbränd sten..

A393 Käpphål?

Käpphål? runt och 0,25 m i diameter stort. Fyllningen var mörkt gråbrun med inslag av sot och enstaka 0,10-0,20 m stor skörbränd sten.

A394 Grop

Grop med oregelbunden form och 0,50 x 0,60 m stort. Fyllningen var mörkt gråbrun med inslag av sot och 0,10-0,20 m stor skörbränd sten.

A395 Härd

Härd med oregelbunden form och 0,90 x 1,5 m stor. Fyllningen var mörkt gråbrun med inslag av sot och kol samt enstaka 0,10-0,20 m stor skörbränd sten.

A396 Stolphål, stenskott

Stolphål stenskott, runt och 0,40 m i diameter stort. Fyllningen var mörkt gråbrun med inslag av sot och rikligt med 0,10-0,20 m stor skörbränd sten. Fynd F13 i anläggningen.

A397 Stolphål

Stolphål, runt och 0,35 m i diameter stort. Fyllningen var mörkt gråbrun med inslag av sot och 0,10-0,20 m stor skörbränd sten.

A398 Käpphål

Käpphål runt och 0,30 m i diameter stort. Fyllningen var mörkt gråbrun med inslag av sot och 0,10-0,20 m stor skörbränd sten i östra kanten.

A399 Grop

Grop, oval och 0,35 x 0,55 m stor (NV-SÖ). Fyllningen var mörkt gråbrun med inslag av sot och 0,10-0,20 m stor skörbränd sten.

A400 Stolphål, stenskott

Stolphål stenskott, ovalt och 0,30-0,40 m stort (NÖ-SV). Fyllningen var av mörkt gråbrun sand

A401 Käpphål?

Käpphål? Ovalt och 0,15-0,20 m stort. Fyllningen var av mörkt gråbrun sand.

A402 Stolphål, stenskott

Stolphål stenskott, ovalt och 0,30-0,40 m stort. Fyllningen var mörkt gråbrun med inslag av sot och 0,10-0,20 m stor skörbränd sten som är något utdragen mot nordöst.

A403 Grop/kulturlagerrest

Grop, kulturlagerrest, oregelbunden form och 0,70-1,50 m stor (NV-SÖ). Fyllningen var mörkt gråbrun med inslag av sot.

A404 Stolphål, stenskott

Stolphål stenskott, runt och 0,35 m i diameter stort. Fyllningen var mörkt gråbrun med inslag av sot och 0,10-0,20 m stor skörbränd sten.

A405 Käpphål

Käpphål, runt och 0,20 m stort. Fyllningen var av mörkt gråbrun sand.

A406 Stolphål

Stolphål, ovalt och 0,40 x 0,50 m stort. Fyllningen var mörkt gråbrun med inslag av sot och 0,10-0,20 m stor skörbränd sten.

A407 Grop/kulturlagerrest

Grop, kulturlagerrest, oval och 0,40 x 0,60 m stor (NÖ-SV). Fyllningen var av mörkt gråbrun sand.

A408 Stolphål/kulturlagerrest

Grop, kulturlagerrest, rund och 0,50 m i diameter m stor. Fyllningen var mörkt gråbrun med inslag av sot.

A409 Grop/kulturlagerrest

Grop, kulturlagerrest, oval och 0,50 x 0,90 m stor. Fyllningen var mörkt gråbrun med inslag av sot och 0,10-0,20 m stor skörbränd sten.

A410 Grop/kulturlagerrest

Grop, kulturlagerrest, rund och 0,40 m i diameter m stor. Fyllningen var mörkt gråbrun med inslag av sot.

A411 Grop/kulturlagerrest

Grop, kulturlagerrest, rund och 0,50 m i diameter m stor. Fyllningen var mörkt gråbrun med inslag av sot.

A412 Grop/kulturlagerrest

Grop, kulturlagerrest, oregelbunden form och 0,80-1,00 m stor (N-S). Fyllningen var mörkt gråbrun med inslag av sot.

A413 Grop/kulturlagerrest

Grop, kulturlagerrest, oregelbunden form och 0,80-2,20 m stor (NÖ-SV). Fyllningen var mörkt gråbrun med inslag av sot.

A414 Grop/kulturlagerrest

Grop, kulturlagerrest, oregelbunden form och 1,00-2,00 m stor (Ö-V). Fyllningen var mörkt gråbrun med inslag av sot.

A415 Grop/kulturlagerrest

Grop, kulturlagerrest, rund och 0,60 m i diameter m stor. Fyllningen var mörkt gråbrun med inslag av sot.

Bilaga 2. Fyndlista

ÖLM C4512:1-51

Nr	Anl	Koord	Lager	Sakord	Material	Ant
1	A21	Omr A hus 1		Kärl	A-gods	74
2	A21	Omr A hus 1		Kärl	A-gods	1
3	A1	Omr A hus 1	1,1 m V om anl	Kärl	A-gods	1
4	A3	Omr A hus 1	2 m v om anl	Bränd lera	Lera	1
5	A5	Omr A hus 1		Brända ben	Ben	6
6	A11	Omr A hus 1		Avslag	Flinta	1
7	A11	Omr A hus 1		Brända ben	Ben	2
8	A16	Omr A hus 1		Avslag	Kvarts	1
9		Omr B hus 2	Kultlager nordöstra delen	Kärl	A-gods	10+77
10		Omr B hus 2	Intill föregående	Brända ben	Ben	10
11		Omr B hus 2	=	Bränt ben	Ben	1
12		Omr B hus 2	=	Animalieben	Ben	8
13		Omr B hus 2	k-lag	Kärl	A-gods	2
14		Omr B hus 2	k-lag	Hästkosöm	Järn	1
15		Omr B hus 2	k-lag	Föremål	Järn	5
16		Omr B hus 2	k-lag	Kärl?	A-gods	2
17		Omr B hus 2	k-lag	Bryne	Sten	1
18		Omr B hus 2	k-lag	Ben brända	Ben	3
19		Omr B hus 2	k-lag	Animalieben	Ben	2
20		Omr B hus 2	A104	Animalieben	Ben	74
21		Omr B hus 2	A104	Ben, bränt	Ben	1
22		Omr B hus 2	A104	Slagg	Slagg	1
23		Omr B hus 2	A254	Ben, bränt	Ben	1
24		Omr B hus 2	A257	Avslag	Kvarts	1
25		Omr B hus 2	A257	Animalieben	Ben	8
26		Omr B hus 2	A267	Föremål	Järn	4
27		Omr B hus 2	A267	Kärl	BII:4	1
28		Omr B hus 2	A267	Kärl/lerklining	Bränd lera	2
29		Omr B hus 2	A267	Bränd lera	Bränd lera	4
30		Omr B hus 2	A267	Kärna/eggverkt	Kvarts	2
31		Omr B hus 2	A267	Animalieben	Ben	4+
32		Omr C	F2	Brända ben	Ben	2
33		Omr C	F3	Brända ben	Ben	3
34		Omr C	F4	Lerklining	Bränd lera	1
35		Omr C	F6	Lerklining	Bränd lera	1
36		Omr C	F6	Malstenslöpare	Sten	1
37		Omr C	F7	Kärl	A-gods	5
38		Omr C	F10	Kärl	A-gods	1
39		Omr C	F11	Kärl	A-gods	1
40		Omr C	F12	Avslag	Kvarts?	2

Fr	Vikt	Mått	Kommentar
F	481	11 mm	Botten och mynning. Delat på hälften med svart insida och röd utsida. Grov magring med svart chamotte och granit.
F	44,8	8	Svart silkärl
F	2,4	4	Oxiderat gods, svallad
F	6		Kärl?
F	3		
I	5,8		Fyra slagytor, bränd flinta?
F	1		
I	1		5 ytor
F	291		Botten och mynning. Svart insida och röd utsida. Grov magring. Mynningen ornerad med gropar
F	7,5		Brända i reducerad miljö, svarta
F	1		
F	7,2		
F	4,3	6	Reducerad insida, oxiderad utsida
I	5,6		Sentida
F	6,1		Fragment av järnföremål
F	5,9	5	Sekundärbränt ?
F	6,5		
F	2,0		Brända i reducerad miljö, svarta
F	3,3		Tand och revben
F	104		
F	2,0		
I	23,0		
F	1		Sekundärbränd i reduc miljö
I	2,7		Tre ytor och egg
F	21,7		
F	27,3		2 skallar, ett bleck och en ten
F	4,8	4	Fat, svart klarglasyr 1800-tal
F	4,4		Svårt svallad keramik eller lerklining
F	3,8		Tegelkross?
I	9,6		
F	5,1		
F	1		
F	1		
F	4,6		
F	4,4		
F	294		Halv
F	16,7	6	Reducerat gods
F	4,4	4	Mynning S-profil polerat svart gods
F	11,2	11	Oxiderad utsida reducerad insida
I	15,1		Borr och eggredskap

Nr	Anl	Koord	Lager	Sakord	Material	Ant
41		Omr C	F14	Kärl	A-gods	1
42		Omr C	F15	Kärl	A-gods	2
43		Omr C	F18	Kärl	A-gods	2
44		Omr C	F19	Kärl	A-gods	1
45		Omr C	Rensfynd	Kärna/avslag	Kvarts	2
46		Omr C	Rensfynd	Avslag	Flinta	1
47		Lösfynd	Ö om Omr C	Malstenslöpare	Sten	1
48		Lösfynd		Nitskalle	Järn	1
49		Lösfynd		Slagg	Slagg	1
50		Lösfynd		Kärl	Glas	1
51		Lösfynd		Animalieben	Ben	8

Fr	Vikt	Mått	Kommentar
F	7,9	6	Reducerat svart gods
F	3,0	-	Oxiderat rött gods
F	2,7	-	Reducerat svart gods
F	5,9	6	Rak mynning. Reducerat svart gods
I	17,5		
I	2,9		Egg och borrspets
I	561		Ett flertal nedslipade ytor
I	6,2		
I	4,7		
F	1		Omvikt mynning dryckesk
F	1,3		

Bilaga 3. Stenredskap

ÖLM C4512:6

ÖLM C4512:8

ÖLM C4512:17

ÖLM C4512:24

ÖLM C4512:30

ÖLM C4512:40

ÖLM C4512:44

ÖLM C4512:45

Stenredskap. Pilarna markerar eggjar eller spetsar. Föremål 6 och 8 kommer från hus 1. Föremålen 17, 24 och 30 från hus 2 och övriga från område C. Föremål 17 är ett fragmentariskt bryne och föremålen 36 och 47 (nästa sida) är malstenslöpare med karakteristiska infasade kanter som uppstått av slitage. Skala 1:1 Foto Johan Levin, ÖLM.

ÖLM C4512:36

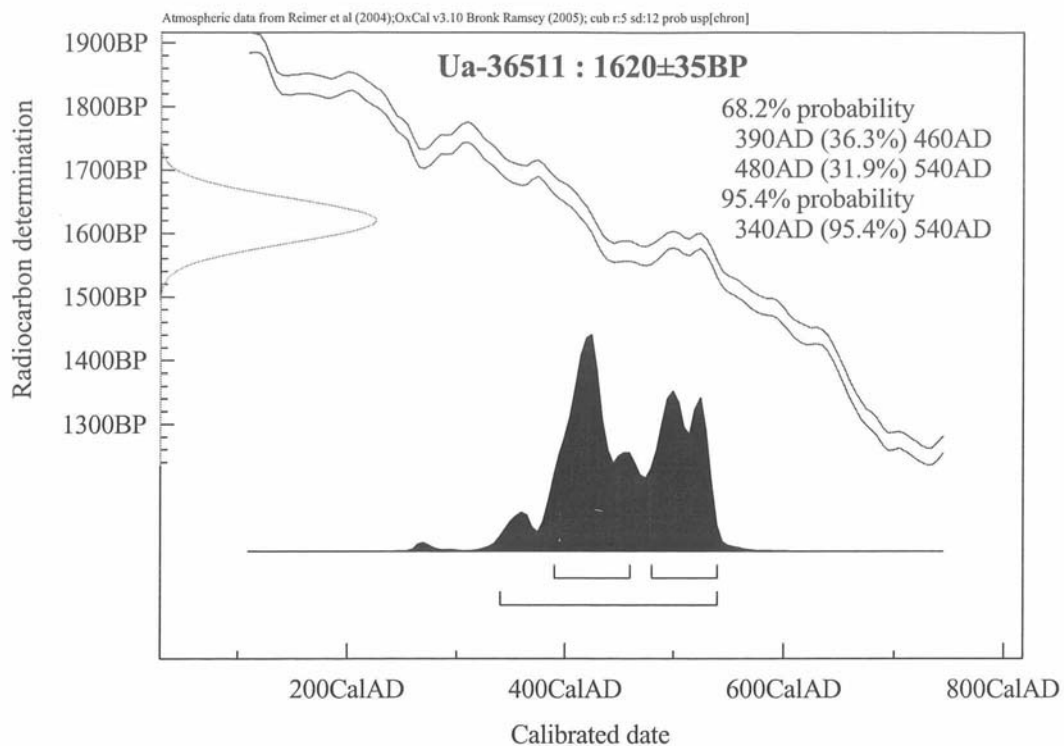
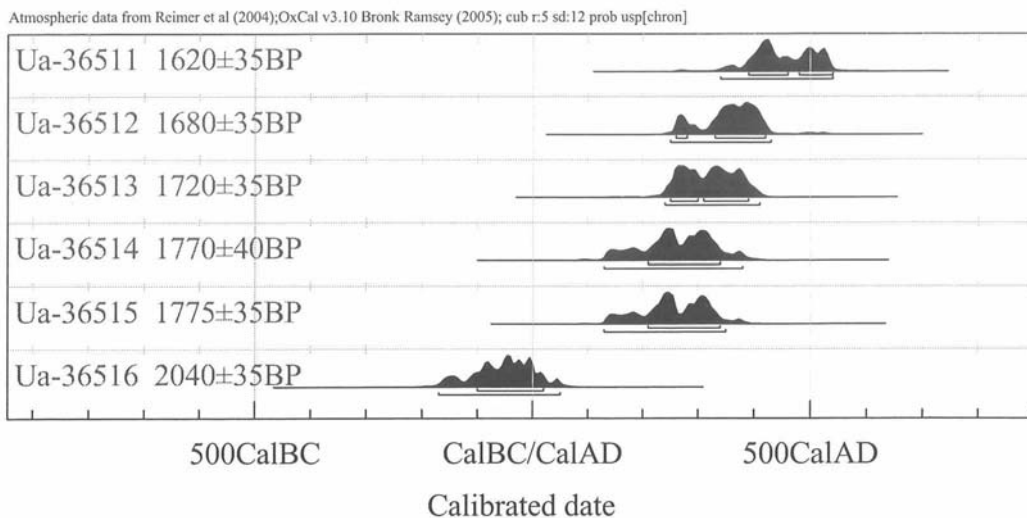

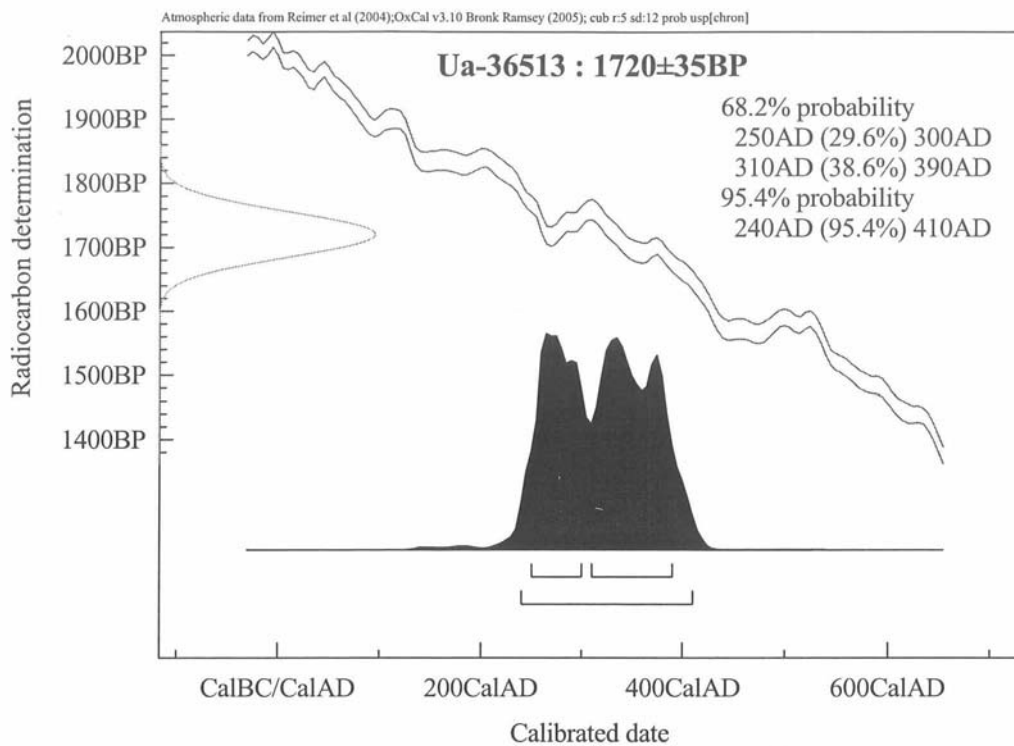
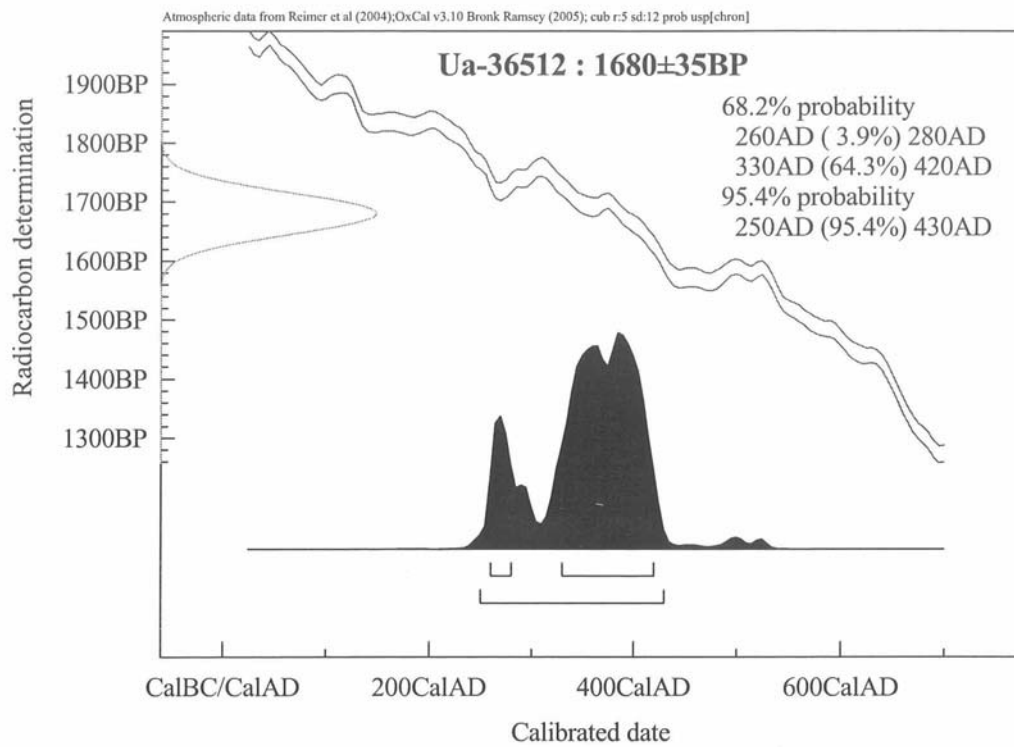
ÖLM C4512:47

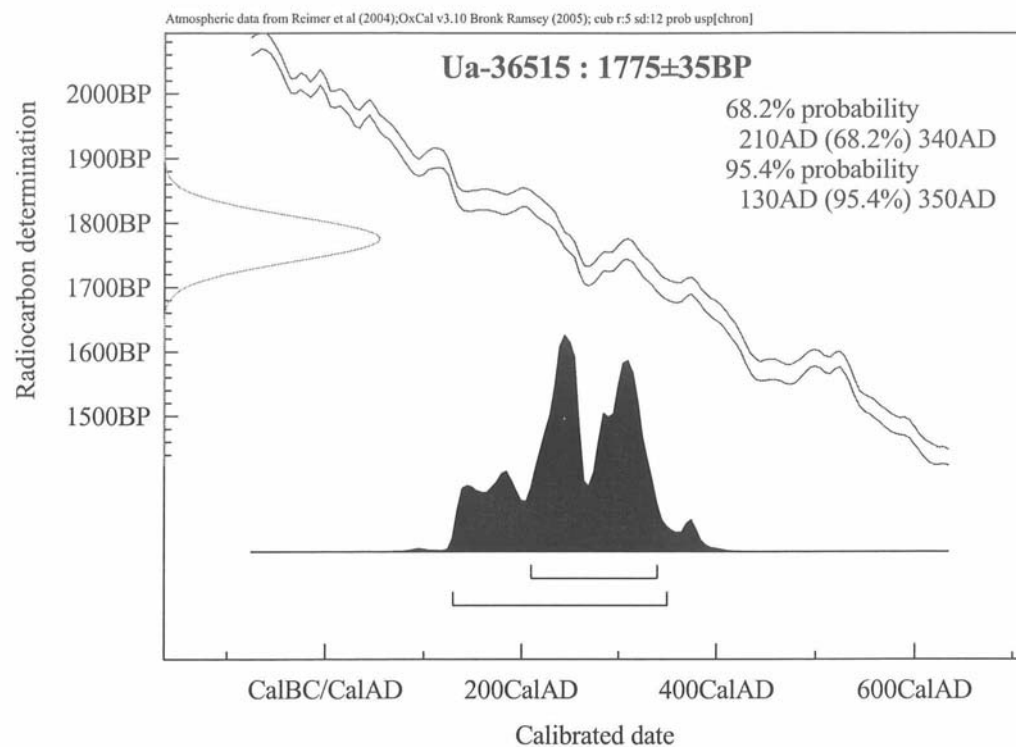
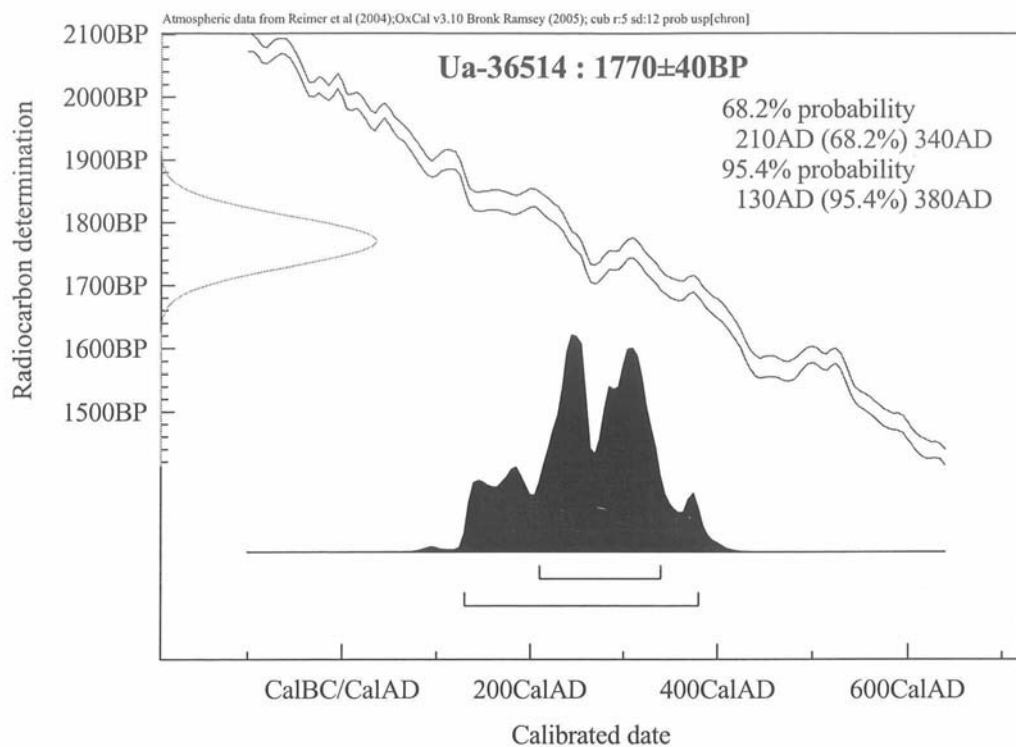
Bilaga 4. Prover

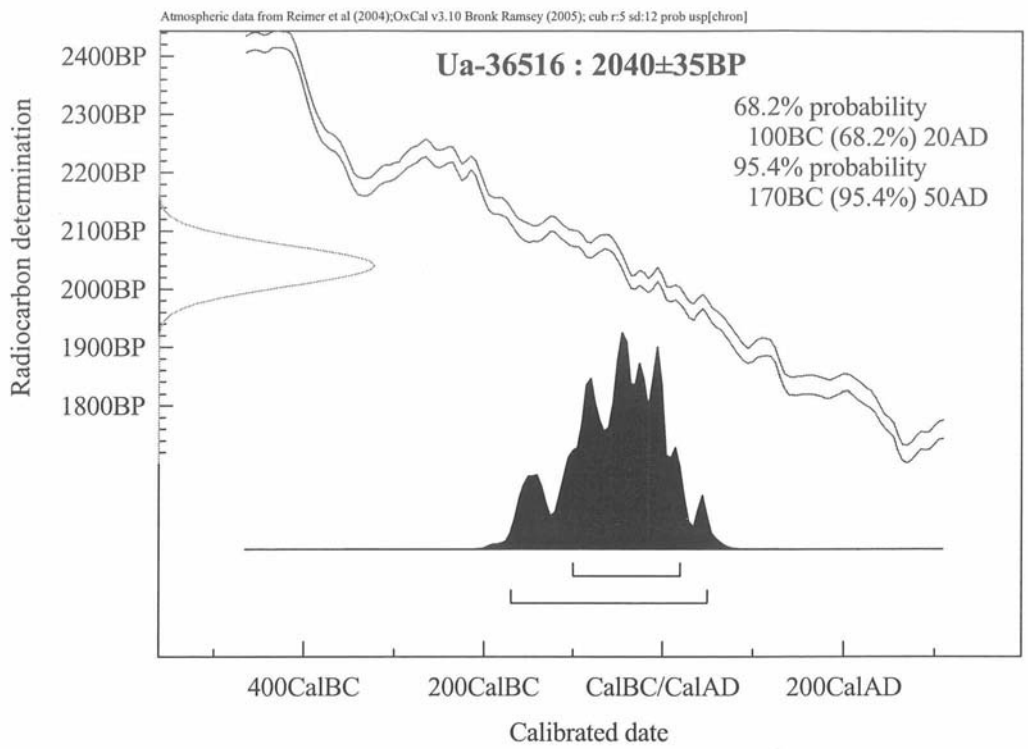
¹⁴C-prover							
Nr	Anl	Koord	Omr	Sakord	Kommentar	Fält ID	Analysnr
1	A5	Hus 1	A	Kol			
2	A5	Hus 1	A	Kol	Litet prov		
3	A6	Hus 1	A	Kol	Analyserat	Härd stor	Ua-36511
4	A6	Hus 1	A	Kol		St härden	
5	A10	Hus 1	A	Kol	Litet prov		
6	A11	Hus 1	A	Kol		Härd liten	
7	A11	Hus 1	A	Kol		Härd liten	
8	A15	Hus 1	A	Kol	Litet prov		
9	A16	Hus 1	A	Kol	Analyserat		Ua-36512
10	A22	Hus 1	A	Kol	Litet prov		
11	A28	Hus 1	A	Kol			
12	A28	Hus 1	A	Kol			
13	A104	Hus 2	B	Kol		PK 5	
14	A104	Hus 2	B	Kol			
15	A104	Hus 2	B	Kol	Analyserat	PK 1	Ua-36513
16	A255	Hus 2	B	Kol	Mkt litet prov	PK	
17	A256	Hus 2	B	Kol	Litet prov	PK	
18	A259	Hus 2	B	Kol	Litet prov	PK	
19	A263	Hus 2	B	Kol	Litet prov		
20	Lager	Hus 2	B	Kol	Analyserat	V delen	Ua-36514
21	A114		C	Kol	Analyserat	"hus 3"	Ua-36515
22	A318		C	Kol	Analyserat	Härdgrop	Ua-36516
Vedart							
23	A6	Hus 1	A	Kol		Härd stor	
24	A11	Hus 1	A	Kol		Härd liten	
Skalkorn							
25	A104	Hus 2	B	Skal			

Bilaga 5. Kalibreringskurvor

I samband med markarbeten år 2008 för fjärrvärme öster om Ekängsvägen på sträckan från Gärstad till Ekängen utförde Östergötlands länsmuseum en arkeologisk förundersökning i form av en antikvarisk kontroll.

Tre områden med bevarad fast fornlämning framkom. Längst i söder mitt för hållristningen, RAÄ 49, låg Område A där det framkom boplatsslämningar från ett eller flera stolpburna hus samt delvis bevarade kulturlager. I ett av stolphålen framkom rikligt med keramik, dels av ett större kärl med påslammad utsida och dels ett silkärl, sannolikt från tidig järnålder. Övriga fynd inkluderade avslag i kvarts och flinta. Två ¹⁴C prov gav dateringar till 200-300-talen e Kr.

Ca 300 m söder om Näsby skola undersöktes ett treskeppigt stolpburet hus, hus 2, i område B. I den mellersta delen av huset fanns ett bevarat kulturlager. I detta framkom ett flertal skärvor av ett kärl av motsvarande typ som det i område A, några avslag i kvarts samt brända och obrända animalieben. Två ¹⁴C prov gav även här dateringar till 200-300-talen e Kr.

Direkt söder om Näsby skola framkom ett boplatssområde, område C, med ett mycket stort antal välbevarade anläggningar i form av stolphål, härदार och olika stenpackningar. Anläggningarna rensades fram men grävdes inte ut. Istället fick fjärrvärmeschaktet dras om så att den framkomna fornlämningen inte kom att beröras. Fynden visade stor spridning i tid, med keramikfynd daterbara till tiden bronsålder-romersk järnålder. Rensfynden inkluderade också eggverktyg i flinta och kvarts. Två ¹⁴C prov gav dateringar till sen förromersk och romersk järnålder.